

Τρίτη, 27 Μαΐου 2008
 ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ
 ΙΣΤΟΡΙΑ

ΟΜΑΔΑ Α'

ΘΕΜΑ Α1

A.1.1 Να γράψετε στο τετράδιό σας τους αριθμούς της Στήλης Α (γεγονότα) αντιστοιχίζοντάς τους με τις χρονολογίες της Στήλης Β (περισεύουν δύο χρονολογίες).

Στήλη Α: ΓΕΓΟΝΟΤΑ	Στήλη Β: ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΕΣ
1. Απόβαση ελληνικού στρατού στη Σμύρνη	1927
2. Εμφάνιση της κοινοβουλευτικής ομάδας των Ιαπώνων	1923
3. Ίδρυση της Τράπεζας της Ελλάδος	1920
4. Συμφωνία της Άγκυρας	1919
5. Σύμβαση της Λοζάνης	1906
	1908
	1930

Μονάδες 10

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

1. 1919
2. 1906
3. 1927
4. 1930
5. 1923

A.1.2. Να αιτιολογήσετε γιατί:

- α. Ήταν θετική η συμβολή της υπερπόντιας μετανάστευσης στην ελληνική οικονομία πριν από τους Βαλκανικούς πολέμους.
- β. Στην Ελλάδα κατά το τελευταίο τέταρτο του 19ου αιώνα δεν προέκυψαν ταξικά κόμματα.

γ. Η συνεργασία Κεμάλ - Μπολσεβίκων λειτούργησε ως ταφόπετρα του Ποντιακού ζητήματος.

Μονάδες 15

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

α. σελ.48: «Το 1910 οι πρόοδοι...των μεταναστών»

β. σελ.84: «Αντίθετα με άλλες χώρες...ενεργού πληθυσμού»

γ. σελ.251-252 «Το πολιτικό γεγονός..... σύμμαχοι με τους Έλληνες»

ΘΕΜΑ Α2

Α.2.1. Με ποιους τρόπους υποκινήθηκε και μεθοδεύτηκε ο πρώτος διωγμός του 1914 εναντίον των Ελλήνων της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας;

Μονάδες 15

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Σελ.138 «Τους πρώτους μήνες του 1914...σε βάρος των Ελλήνων»

Οι μαθητές θα μπορούσαν να αναφέρουν και από σελ. 139 «Οι καταπιέσεις που υπέστησαν...όσοι συνελήφθησαν, εκτελέστηκαν»

Α.2.2. Ποια ήταν η στάση της Ελληνικής Κυβέρνησης (μονάδες 5) και ποια ήταν η αντίδραση των Μεγάλων Δυνάμεων (μονάδες 5) αμέσως μετά την επίσημη έκδοση του πρώτου ενωτικού Ψηφίσματος των Κρητών (24 Σεπτεμβρίου 1908) και μέχρι το 1910;

Μονάδες 10

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Σελ.217 (κεφ.6) «Σε λαϊκή συγκέντρωση στα Χανιά...σελ.218 (κεφ.7) απέκοψε τον ιστό της»

ΟΜΑΔΑ Β'

ΘΕΜΑ Β1

α. Ποια επίπτωση είχε για την ελληνική οικονομία η ήττα του Βενιζέλου στις εκλογές του Νοεμβρίου του 1920;

Μονάδες 10

β. Πώς η νέα κυβέρνηση αντιμετώπισε το οικονομικό αδιέξοδο, που δημιουργήθηκε από την ανάκληση του ιδιόμορφου εξωτερικού δανείου, το οποίο είχε εγκριθεί από τους Συμμάχους, για να χρηματοδοτηθεί η συμμετοχή της Ελλάδας στον Α' Παγκόσμιο πόλεμο;

Μονάδες 15

Στην απάντησή σας να συνδυάσετε τις ιστορικές σας γνώσεις με τις σχετικές πληροφορίες που παρέχει το ακόλουθο κείμενο.

Κείμενο

Τελικά, το 1922 η κυβέρνηση επέβαλε έναν ιδιότυπο συνδυασμό υποτίμησης και εσωτερικού δανείου. Όσοι κατείχαν τραπεζογραμμάτια¹ (δηλαδή περίπου οι πάντες, όλα τα φυσικά και νομικά πρόσωπα στην Ελλάδα) υποχρεώθηκαν να τα διχοτομήσουν, να ανταλλάξουν το μισό τραπεζογραμμάτιο με κρατικά ομόλογα και να κρατήσουν το άλλο μισό, το οποίο διατήρησε την ονομαστική αξία του ολοκλήρου. Αλλά και τα νέα χρηματικά μέσα που απέκτησε έτσι το Δημόσιο δεν έσωσαν την κατάσταση: απορροφήθηκαν πολύ γρήγορα από τις συνεχώς αυξανόμενες δημόσιες δαπάνες και τον πληθωρισμό.

¹ τραπεζογραμμάτιο: χαρτονόμισμα

Γ.Β. Δερτιλής, *Ιστορία του Ελληνικού Κράτους 1830-1920*, τ. Β', Βιβλιοπωλείον της ΕΣΤΙΑΣ, Αθήνα 2005, σ.886

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

α. σελ.50 «Το Νοέμβριο του 1920...δαπανηρό πόλεμο»

β. σελ.50 «Το Μάρτιο του 1922...βαρύτερες συνέπειες της»

Το κείμενο του παραθέματος επιβεβαιώνει τις πληροφορίες του σχολικού βιβλίου. Ιδιαίτερη αναφορά πρέπει να γίνει στη διαδικασία διχοτόμησης του νομίσματος, αφού αναφέρεται ότι αυτή αποτελούσε ιδιότυπο συνδυασμό υποτίμησης και εσωτερικού δανείου. Το εσωτερικό δάνειο αφορούσε όλα τα φυσικά και νομικά πρόσωπα στην Ελλάδα, δηλαδή σχεδόν το σύνολο όσων κατείχαν ελληνικά τραπεζογραμμάτια.

Τελειώνοντας οι υποψήφιοι **πρέπει να τονίσουν** ότι η διχοτόμηση του νομίσματος δεν έσωσε την κατάσταση και δεν απέτρεψε την Μικρασιατική καταστροφή, όπως αναφέρεται και στο σχολικό βιβλίο.

ΘΕΜΑ Β2

Αφού αξιοποιήσετε τις πληροφορίες από το ακόλουθο κείμενο και τις συνδυάσετε με τις ιστορικές σας γνώσεις, να αναφέρετε:

α. Γιατί δόθηκε προτεραιότητα στην εγκατάσταση των προσφύγων στη Μακεδονία και τη Δυτική Θράκη;

Μονάδες 10

β. Ποια μέτρα πήρε η ΕΑΠ για την αγροτική αποκατάσταση των προσφύγων;

Κείμενο

Οι ελληνικές κυβερνήσεις εγκαθιστούν τους πρόσφυγες κυρίως στις πιο εύφορες ελληνικές χώρες, στη Μακεδονία και τη Δυτική Θράκη, είτε αγροτικά είτε αστικά. Επιδιώχθηκε πρώτα ν' αποκατασταθούν στις περιουσίες που είχαν εγκαταλείψει οι Τούρκοι, αλλά, επειδή οι οικισμοί ήταν συγκριτικά λίγοι κτίστηκαν εκατοντάδες νέοι συνοικισμοί, ορισμένοι από τους οποίους αργότερα εξελίχθηκαν σε αξιόλογα οικονομικά κέντρα. Οι κυβερνήσεις τους δίνουν γαίες και τα πρώτα μέσα και ζώα για την καλλιέργεια της γης. Στις χώρες αυτές ιδίως προβαίνουν ακόμη στην εκτέλεση μεγάλων έργων πολιτισμού, ανοίγουν δρόμους, κατασκευάζουν γέφυρες, εκτελούν μεγάλα λιμενικά έργα· επίσης εκτελούν μεγάλα εγχειοβελτιωτικά και αρδευτικά έργα, κυρίως σε τρεις περιοχές, στις πεδιάδες των Σερρών, της Δράμας και της Θεσσαλονίκης: διευθετούν προς όφελος της γεωργίας κοίτες χειμάρρων και μεγάλων ποταμών, όπως του Αξιού, του Στρυμόνα κλπ., που με τις πλημμύρες τους νέκρωναν τις παρόχθιες γαίες σε μεγάλο βάθος, αποξηραίνουν λίμνες [...] και τις γαίες τις παραδίδουν σε ακτήμονες πρόσφυγες και γηγενείς. Έπρεπε ακόμη να γίνουν εξυγιαντικά έργα, για να καταπολεμηθούν οι ελώδεις πυρετοί, ο τύφος, η φυματίωση, να ιδρυθούν ιατρικοί σταθμοί, φαρμακεία κλπ. Τα μεγάλα αρδευτικά έργα μεταβάλλουν την ανάγλυφη όψη της Μακεδονίας και προκαλούν το θαυμασμό των πολιτισμένων λαών.

Απ. Βακαλόπουλος, *Νέα Ελληνική Ιστορία*, σσ. 383-385

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

α. σελ. 154 «δόθηκε προτεραιότητα στην...παραμεθόριες περιοχές»

Οι πληροφορίες του κειμένου επιβεβαιώνουν τα στοιχεία του σχολικού βιβλίου. Πιο συγκεκριμένα: προτιμήθηκαν οι εύφορες περιοχές της Μακεδονίας και της Δυτικής Θράκης. Για την αποκατάσταση των προσφύγων χρησιμοποιήθηκαν οικισμοί που είχαν εγκαταλείψει οι Τούρκοι.

β. Για την απάντηση του ερωτήματος αυτού οι μαθητές μπορούν να χρησιμοποιήσουν από το σχολικό βιβλίο: **σελ. 156** «Η αγροτική αποκατάσταση... Αγροτική Τράπεζα» . **σελ. 153** «Η ελληνική κυβέρνηση...8.000.000 στρέμματα»και «το τεχνικό και διοικητικό...Πρόνοιας και Αντιλήψεως» και **σελ.154** «δόθηκε βάρος στη γεωργία...εργατικό προλεταριάτο».

Το κείμενο του παραθέματος συμφωνεί με το σχολικό βιβλίο και λειτουργεί συμπληρωματικά προς αυτό. Συγκεκριμένα, το παράθεμα αναφέρει την ίδρυση νέων οικισμών για την κάλυψη των στεγαστικών αναγκών των προσφύγων και τη διανομή σε αυτούς γης, ζώων και άλλων μέσων για την καλλιέργεια. **Συμπληρωματικά το παράθεμα αναφέρει** την εκτέλεση έργων (δρόμοι, γέφυρες, λιμενικά, εγχειοβελτιωτικά και αρδευτικά έργα, διευθέτηση χειμάρρων και ποταμών, αποξήρανση λιμνών). Ιδιαίτερη αναφορά χρειάζεται στις αρρώστιες-μάστιγες της εποχής (τη φυματίωση και τον τύφο) και την προσπάθεια του κράτους να βοηθήσει

τους πρόσφυγες με την ίδρυση ιατρικών σταθμών και φαρμακείων. **Κλείνοντας** οι μαθητές πρέπει να αναφέρουν ότι τα έργα αυτά βοήθησαν στην ανάπτυξη της Μακεδονίας και μετέβαλαν την όψη της, προκαλώντας τι θαυμασμό άλλων λαών.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Αξιολόγηση Ομάδας Α': Τα θέματα κρίνονται προσιτά στον καλά προετοιμασμένο μαθητή. Ήταν σαφώς διατυπωμένα, χωρίς δυσκολίες κατανόησης. Σε αντίθεση με τα προηγούμενα χρόνια δεν ζητήθηκαν ορισμοί. Για την απάντηση των ερωτήσεων όμως χρειαζόταν λεπτομερής και σχολαστική μελέτη των ιστορικών πληροφοριών κάθε σελίδας και κατανόηση της δομής των επιμέρους ενοτήτων (Θέμα Α.1.2 και Α.2). Επισημαίνεται η ανάγκη εκμάθησης των σημαντικών χρονολογιών που περιλαμβάνονται στην εξεταστέα ύλη (χρονολογικοί πίνακες είχαν δοθεί στους μαθητές και με το επαναληπτικό φυλλάδιο)

Αξιολόγηση Ομάδας Β': Το θέμα Β2 απαιτεί τη βαθύτερη κατανόηση του γνωστικού αντικειμένου, την ανάκληση και σύνθεση γνώσεων και την αξιοποίηση της κριτικής ικανότητας των μαθητών.

Συνολική αξιολόγηση: Τα θέματα είναι προσιτά για το διαβασμένο μαθητή και απαιτούν σχολαστική μελέτη του βιβλίου, αποδεικνύοντας ότι η συστηματική εξάσκηση μέσω των διαγωνισμάτων και της απάντησης πηγών (και όχι απλή αποστήθιση) αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την εξασφάλιση ενός άριστου βαθμού.